

„Milă voiesc, iar nu jertfă”

De două ori în Evanghelia după Matei, Isus a citat același pasaj din Osea 6:6, unde Dumnezeu spune: „**Milă voiesc, iar nu jertfă**”. El a făcut acest lucru, adresându-se fariseilor și lipsei de milă din partea lor. Fariseii erau o categorie de oameni pe care mulți dintre noi, citind Evangheliile, îi cunoaștem destul de bine. Cu toate acestea, problema este că ne este greu să ne imaginăm că, dacă nu avem milă, suntem ca fariseii. Dar să vedem mai în detaliu tema milosteniei (sau a lipsei acesteia).

Prima ocazie în care Domnul a folosit acel pasaj din Osea a fost la chemarea lui Matei, pe atunci vameș, și mai târziu apostol și evanghelist. Matei însuși descrie scena:

Matei 9:9-13

„De acolo, Isus a mers mai departe și a văzut pe un om, numit Matei, șezând la vamă. Și i-a zis: „Vino după Mine.” Omul acela s-a sculat și a mers după El. Pe când ședea Isus la masă, în casă, iată că au venit o mulțime de vameși și păcătoși și au șezut la masă cu El și cu ucenicii Lui. Fariseii au văzut lucrul acesta și au zis ucenicilor Lui: „Pentru ce mănâncă Învățătorul vostru cu vameșii și cu păcătoșii?” Isus i-a auzit și le-a zis: „Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi. Duceți-vă și învățați ce înseamnă: **„Milă voiesc, iar nu jertfă!” Căci n-am venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.**”

Fariseii nu greșeau: cei cu care Domnul mânca erau într-adevăr păcătoși. Din această cauză, ei credeau că Domnul nu ar fi trebuit să se apropie de acești oameni. Dar ei ignorau faptul că El venise tocmai pentru acești oameni! În timp ce fariseii spuneau „nu te apropia de ei; sunt păcătoși”, Domnul spunea: „Voi mânca și voi bea cu ei, pentru că am venit pentru ei, să-i caut și să-i chem la pocăință”. La fel este și astăzi: dacă îi evităm pe „păcătoși” – de parcă noi înșine nu am fi păcătoși – atunci suntem ca fariseii. Mândria lor i-a făcut să se considere „fără păcat” și nu le-a permis să arate milă față de

cei pe care îi considerau „păcătoși”. Dar Dumnezeu se împotrivește celor mândri și dă har celor smeriți, ceea ce este din nou un pasaj din Vechiul Testament citat de două ori în Noul Testament (Proverbe 3:34, Septuaginta (Notă: Septuaginta este traducerea greacă veche a Vechiului Testament; aproximativ 2/3 din Vechiul Testament din Noul Testament provine din această versiune)):

Iacov 4:6

„Dar, în schimb, ne dă un har și mai mare. De aceea zice Scriptura: **„Dumnezeu stă împotriva celor mândri, dar dă har celor smeriți.”**”

Și 1 Petru 5:5

„Tot așa și voi, tinerilor, fiți supuși celor bătrâni. Și toți, în legăturile voastre, să fiți împodobiți cu smerenie. Căci **„Dumnezeu stă împotriva celor mândri, dar celor smeriți le dă har.”**”

Umilința este ceea ce caută Dumnezeu. Și aceasta este ceea ce le lipsea fariseilor și celor asemenea lor, și ne lipsește și nouă de multe ori. Un exemplu al acestui comportament îl găsim în Evanghelia după Luca 18:9-14:

Luca 18:9-14

„A mai spus și pilda aceasta pentru unii care se încredeau în ei înșiși că sunt neprihăniți și disprețuiau pe ceilalți. „Doi oameni s-au suit la Templu să se roage; unul era fariseu, și altul vameș. Fariseul stătea în picioare și a început să se roage în sine astfel: „Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, hrăpăreți, nedrepti, preacurvari sau chiar ca vameșul acesta. Eu postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate veniturile mele.” Vameșul stătea departe și nu îndrăznea nici ochii să și-i ridice spre cer; ci se bătea în piept și zicea: „Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!”

Eu vă spun că mai degrabă omul acesta s-a coborât acasă socotit neprihănit decât celălalt. Căci oricine se înalță va fi smerit; și oricine se smerește va fi înălțat.””

Dumnezeu iubește inimile smerite și disprețuiește pe cei mândri. El nu se uită la câte fapte bune am săvârșit, ce am făcut sau ce nu am făcut. Dacă ceea ce am făcut nu a fost făcut dintr-o inimă smerită, arătând milă față de ceilalți, atunci are aceeași valoare zero ca și faptele fariseilor mândri. Căci Domnul „dorește milă și nu jertfă”. Dar fariseii au ignorat acest lucru și de multe ori și noi îl ignorăm, urmărind fapte religioase fără milă.

A doua oară când îl vedem pe Domnul adresându-se fariseilor, folosind același pasaj din Osea 6:6, este în Matei 12. Acolo citim:

Matei 12:1-8

„În vremea aceea, Isus trecea prin lanurile de grâu într-o zi de Sabat. Ucenicii Lui, care erau flămânzi, au început să smulgă spice de grâu și să le mănânce. Fariseii, când au văzut lucrul acesta, l-au zis: „Uite că ucenicii Tăi fac ce nu este îngăduit să facă în ziua Sabatului.” Dar Isus le-a răspuns: „Oare n-ați citit ce a făcut David, când a flămânzit el și cei ce erau împreună cu el? Cum a intrat în Casa lui Dumnezeu și a mâncat pâinile pentru punerea înaintea Domnului, pe care nu-i era îngăduit să le mănânce nici lui, nici celor ce erau cu el, ci numai preoților? Sau n-ați citit în Lege că, în zilele de Sabat, preoții calcă Sabatul în Templu, și totuși sunt nevinovați? Dar Eu vă spun că aici este Unul mai mare decât Templul. **Dacă ați fi știut ce înseamnă: „Milă voiesc, iar nu jertfe!”, n-ați fi osândit pe niște nevinovați.** Căci Fiul omului este Domn și al Sabatului.””

Fariseii cunoșteau foarte bine litera legii. Și, conform literei legii, aveau dreptate. Dar, așa cum a spus Pavel:

2 Corinteni 3:5-6

„Nu că noi, prin noi înșine, suntem în stare să gândim ceva ca venind de la noi. Destoinicia noastră, dimpotrivă, vine de la Dumnezeu, care ne-a și făcut în stare să fim slujitori ai unui legământ nou, **nu al slovei, ci al Duhului; căci slova omoară, dar Duhul dă viața.**”

Când cineva se ține doar de litera legii, fără spiritul ei, el nu mai este un slujitor al lui Dumnezeu, ci un fariseu. De exemplu, litera spunea „păzește Sabatul”. Dar dacă mila o cerea, de exemplu pentru ca cineva să fie vindecat într-un Sabat, atunci această poruncă nu avea niciun efect. **Mila era și este mai mare decât orice poruncă. Pentru că cea mai mare poruncă dintre toate este să ne iubim unii pe alții.** După cum ne spune Matei 22:37-40:

„Isus i-a răspuns: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău.” Aceasta este cea dintâi și cea mai mare poruncă. Iar a doua, asemenea ei, este: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.” **În aceste două porunci se cuprinde toată Legea și Prorocii.**””

Și după cum ne spune 1 Ioan 4:20:

„Dacă zice cineva: „Eu iubesc pe Dumnezeu”, și urăște pe fratele său, este un mincinos; căci, cine nu iubește pe fratele său, pe care-l vede, cum poate să iubească pe Dumnezeu, pe care nu-L vede?”

A iubi pe Dumnezeu este prima poruncă, dar a spune că îl iubim pe Dumnezeu fără a ne iubi unii pe alții este o minciună. Putem spune cu adevărat „Îl iubesc pe Dumnezeu” numai dacă ne iubim unii pe alții. Și aceasta este porunca supremă. Fariseii nu puteau înțelege acest lucru. Nu puteau înțelege că întreaga lege și profeții se bazau pe iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele. Porunca Sabatului și orice altă poruncă erau subordonate iubirii față de aproapele și arătării milosteniei față de

aproapele. Acesta era spiritul legii. Dar ei cunoșteau și acceptau doar litera legii. Erau informați până la cel mai mic detaliu despre litera legii. Ce să facă, când să facă, cum să facă, care erau cerințele privind zilele, anotimpurile, cantitățile. Știau totul despre LITERA legii, dar ignorau totul despre SPIRITUL legii, umilința, milostenia și iubirea față de aproapele. Așa cum le-a spus odată Domnul:

Matei 23:23

„Vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi dați zeciuială din izmă, din mărar și din chimen și lăsați nefăcute cele mai însemnate lucruri din Lege: dreptatea, mila și credincioșia; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați nefăcute.”

Cărturarii și fariseii erau primii în a plăti zeciuiala și ultimii în dreptate, milă și credință. Dar dreptatea, mila și credința sunt punctul principal, cele mai importante aspecte ale legii. Acestea sunt și lucrurile care izvorăsc dintr-o inimă umilă, genul de inimă pe care Dumnezeu o caută. Nu contează cât de mult dăm zeciuială sau ce alte sacrificii facem. Dacă refuzăm să arătăm milă semenilor noștri, atunci și noi suntem ca fariseii. **Cu alte cuvinte: singurul lucru care arată dacă suntem farisei sau adevărați slujitori ai lui Dumnezeu nu sunt sacrificiile noastre, ci mila și dragostea pe care le arătăm unii altora. Adevărații slujitori ai lui Dumnezeu arată milă semenilor lor. Fariseii, pe de altă parte, fac sacrificii, fără milă.** Pentru farisei și cei asemenea lor – de multe ori – ceea ce contează sunt lucrurile exterioare, în special lucrurile pe care alții le pot vedea că le fac, alimentându-și astfel mândria și egoismul. După cum ne spune Matei 23:1-7, 13-14:

„Atunci Isus, pe când cuvânta gloatelor și ucenicilor Săi, a zis: „Cărturarii și fariseii șed pe scaunul lui Moise. Deci toate lucrurile pe care vă spun ei să le păziți, păziți-le și faceți-le; dar după faptele lor să nu faceți. Căci ei zic, dar nu fac. Ei leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat și le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le miște. Toate

faptele lor le fac pentru ca să fie văzuți de oameni. Astfel, își fac filacteriile late, își fac poalele veșmintelor cu ciucuri lungi; umblă după locurile dintâi la ospete și după scaunele dintâi în sinagogi; le place să le facă oamenii plecăciuni prin piețe și să le zică: „Rabi! Rabi!” Vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi închideți oamenilor Împărăția cerurilor: nici voi nu intrați în ea, și nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați să intre. Vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi mâncați casele văduvelor, în timp ce, de ochii lumii, faceți rugăciuni lungi; de aceea veți lua o mai mare osândă.”

Principală caracteristică a comportamentului fariseic este ipocrizia. Un fariseu se preface că este evlavios, dar inima lui este neevlavioasă. Se preface că este umil, în timp ce este plin de mândrie. Pune poveri grele pe umerii oamenilor, dar nici măcar nu vrea să atingă aceste poveri. Face rugăciuni lungi și nesfârșite, dar în același timp devorează casele văduvelor. În exterior pare religios și evlavios, dar în interior este plin de mândrie și lipsit de milă. În măsura în care ne comportăm astfel, și noi suntem farisei. Și asta face de multe ori religia falsă: este fariseică, adică ipocrită, apăsătoare, nemiloasă și mândră. În timp ce religia adevărată este așa cum o definește Iacov 1:27:

Iacov 1:27

„Religia curată și neîntinată, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor și să ne păzim neîntinați de lume.”

Religia adevărată și fără prihană înaintea lui Dumnezeu nu este religia dogmei perfecte sau a multor fapte religioase, ci doar **religia milosteniei și a iubirii.**

Revenind la farisei, comparați comportamentul lor și al celor care îi imită cu cel al lui Isus. Ei nu aveau milă pentru „păcătoși”. El mânca cu ei, încercând să-i vindece. Ei făceau totul pentru a fi văzuți de alții. Dar El făcea minuni și Se ascundea sau le spunea celor vindecați să NU răspândească vestea. De ce? Pentru că El trăia ceea ce învăța. El spusese:

Matei 6:1-6

„Luați seama să nu vă îndepliniți neprihănirea voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei; altminteri, nu veți avea răsplată de la Tatăl vostru care este în ceruri. Tu, dar, când faci milostenie, nu suna cu trâmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii, în sinagogi și în ulițe, pentru ca să fie slăviți de oameni. Adevărat vă spun că și-au luat răsplata. **Ci tu, când faci milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta, pentru ca milostenia ta să fie făcută în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti.** Când vă rugați, să nu fiți ca fățarnicii, cărora le place să se roage stând în picioare în sinagogi și la colțurile ulițelor, pentru ca să fie văzuți de oameni. Adevărat vă spun că și-au luat răsplata. Ci tu, când te rogi, intră în odăița ta, încuie-ți ușa și roagă-te Tatălui tău, care este în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti.”

Asta a învățat El și asta a și făcut. De aceea se ascundea după minuni.

În concluzie: dreptatea, mila, credința și iubirea reciprocă sunt ceea ce contează. Nu sacrificiul. Dumnezeu nostru nu are nevoie ca noi să-I oferim ceva. Sărbătorile noastre religioase sau regulile noastre nu înseamnă nimic pentru El, când nu avem milă. În această lume nemiloasă, Dumnezeu vrea ca noi să fim mesagerii Săi ai milostivirii. În această lume nedreaptă, noi trebuie să facem dreptate. În această epocă fără credință, El vrea ca noi să avem credință. La aceasta se referea Domnul când a spus că noi suntem sarea și lumina pământului:

Matei 5:13-16

„Voi sunteți sarea pământului. Dar dacă sarea își pierde gustul, prin ce își va căpăta iarăși puterea de a săra? Atunci nu mai este bună la nimic decât să fie lepădată afară și călcată în picioare de oameni. Voi sunteți lumina lumii. O cetate așezată pe un munte nu poate să rămână ascunsă. Și oamenii n-aprind lumina ca s-o pună sub obroc, ci o pun în sfeșnic,

și luminează tuturor celor din casă. Tot așa să lumineze și lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune și să slăvească pe Tatăl vostru care este în ceruri.”

Datorită oamenilor care umblă în milă, dreptate și credință, această lume încă mai are lumină, lumina noastră, în ea. Să păstrăm acest lucru și să lăsăm această lumină, lumina Domnului, să strălucească prin noi în această lume, mulțumindu-L pe Tatăl nostru, umblând nu în fapte religioase moarte, ci în milă, dreptate și credință, exact așa cum a făcut Stăpânul nostru. Pentru că, așa cum spune și Mica 6:8:

Mica 6:8

„Ți s-a arătat, omule, ce este bine, și ce alta cere Domnul de la tine decât să faci dreptate, să iubești mila și să umbli smerit cu Dumnezeuul tău?”